

DZIEŃ NIEDŹWIEDZIA POLARNEGO

Czas trwania: ok. 60 minut

Cel zajęć:

- Uwrażliwienie na potrzebę ochrony niedźwiedzi polarnych i ich arktycznego środowiska.
- Edukacja dzieci na temat życia niedźwiedzi polarnych.
- Kształtowanie postawy proekologicznej wśród najmłodszych - rozmowa o zagrożeniach związanych z globalnym ociepleniem i możliwym odpowiednim przeciwdziałaniu.
- Budowanie poczucia odpowiedzialności i sprawczości.

Rozpoczęcie

Witamy dzieci. Rozpoczynamy rozmowę.

- Dziś porozmawiamy sobie o niezwykłym bohaterze – wygląda słodko, ma białe futro, ale potrafi być bardzo niebezpieczny. Czy wiecie o kim mowa? (Dzieci odpowiadają na zadane pytania, resztę informacji dopowiada prowadzący)

To niedźwiedź polarny.

- No właśnie - czy niedźwiedź polarny jest słodkim zwierzakiem czy ogromnym drapieżnikiem?

Niedźwiedź polarny to prawdziwy drapieżca, a to dlatego, że żywi się mięsem - poluje na inne zwierzęta. To największy drapieżnik na świecie!

- Powiedzmy sobie dokładniej jak on wygląda?

Ma gęste futro, ale nie jest ono białe, tak jak nam się wydaje. Jego skóra jest tak naprawdę czarna, a włoski futra są przezroczyste i puste w środku. Odbija się od nich światło słoneczne, co sprawia wrażenie jakby było całe białe. Skóra i futro działają jak termos, który chroni niedźwiedzie przed zimnem i przed przyklejaniem się śniegu do futra. Pod skórą jest zgromadzona warstwa tłuszczu, która także chroni je przed chłodem i zapewnia możliwość przetrwania bez jedzenia. Niedźwiedzie mają ogromne łapy, doskonale przystosowane do biegania po śliskim i zimnym lodzie. Pomimo warunków w jakich żyją - zimą temperatura może spaść nawet do -70°C - ich temperatura ciała wynosi ok 37°C

DZIEŃ NIEDŹWIEDZIA POLARNEGO

- Czym się żywią niedźwiedzie polarne?

Głównie zjadają tłuste foki, ponieważ zapewniają im odpowiednią warstwę tłuszczu. Żywią się też młodymi morsami, ptakami, jajami, gryzoniami, rybami a nawet padliną np. wielorybów.

- A czy ktoś z Was wie, gdzie mieszkają te lodowe niedźwiedzie?

Niedźwiedzie polarne żyją w Arktyce, na północnym krańcu Ziemi - są to obszary wybrzeża Kanady, na Grenlandii, w północnej części Norwegii, Rosji i Stanów Zjednoczonych.

- A czy wiecie, jak są duże i jak długo żyją?

Samce mogą ważyć nawet tyle co dziesięciu dorosłych mężczyzn, więc są bardzo duże, jednak mimo swoich gabarytów potrafią bardzo szybko biegać i są niesłychanie zwinne zarówno na lądzie jak i w wodzie. Żyją ok 15-18 lat.

- Skoro więc są tak duże i niebezpieczne, to co jest dla nich zagrożeniem?

Prawdziwym zagrożeniem dla niedźwiedzi polarnych jest globalne ocieplenie.

- Na czym ono polega?

Do produkcji energii na świecie, dzięki której mamy prąd, ciepło, możemy jeździć samochodami itd. potrzebne jest paliwo. Tym paliwem jest głównie węgiel, ropa naftowa i gaz. Poprzez ich spalanie do atmosfery przedostaje się dwutlenek węgla. Zatrzymuje on ciepło, w związku z czym temperatura na Ziemi wzrasta. Poprzez ocieplenie klimatu każdego roku na biegunach lód formuje się coraz później, a wiosną szybciej topnieje. Dla niedźwiedzi zima jest niezwykle ważna - to czas polowania, gromadzenia zapasów i rozmnażania.

DZIEŃ NIEDŹWIEDZIA POLARNEGO

Ponadto szkodliwe dla zwierząt jest zanieczyszczenie oceanów, przedostawanie się do nich szkodliwych substancji, wycieki ropy i zasiedlenia czy uprzemysławiania terenów, które dotąd pozostawały ich naturalnym domem.

Szacuje się, że jeśli nie zaczniemy działać już teraz, by pomóc naturze, to za niecałe 100 lat niedźwiedzie polarne mogą wyginać.

- Jak więc zapobiegać globalnemu ociepleniu? Co możemy zrobić?

1. Możemy starać się ograniczyć emisję CO₂ np. poprzez korzystanie z transportu publicznego, w miarę możliwości jeździć rowerem, chodzić pieszo.
2. Należy oszczędzać energię (mniej energii to mniejsze koszty i potrzeby produkcji) - wyłączamy niepotrzebne światło i urządzenia.
3. Dbajmy o zieleni - rośliny pochłaniają CO₂.
4. Kluczowe jest przejście na odnawialne źródła energii, by jak najbardziej ograniczyć produkcję gazów cieplarnianych.
5. Podejźmy odpowiedzialnie do segregacji odpadów! One także emitują do atmosfery szkodliwe związki, a ich segregacja może je ograniczyć.

- Prawda czy Fałsz?

1. Niedźwiedzie potrafią wyczuć jedzenie z odległości 16 km. - Prawda
2. Pływają szybciej niż foki, dlatego na nie polują. - Fałsz (Foki pływają szybciej. Niedźwiedzie polują na nie na lądzie, czekając aż foki wynurzą się z wody)
3. Niedźwiedzie polarne zażywają kąpieli śnieżnych, by ich futro było czyste. - Prawda (Futro powinno być czyste, by mogło odpowiednio chronić je przed mrozem)
4. Polowanie na foki zawsze kończy się sukcesem. - Fałsz (Nie, tylko ok 2% się udaje)

DZIEŃ NIEDŹWIEDZIA POLARNEGO

5. Niedźwiedzie śpią by oszczędzać energię. - Prawda
6. Tam, gdzie żyją niedźwiedzie polarne panuje noc i dzień polarny. - Prawda
(Przez ok 5-6 miesięcy w roku słońce nie dociera do Arktyki, z kolei, kiedy następuje lato polarne, jest jasno zarówno w ciągu dnia jak i w nocy)
7. Mamy niedźwiedzi polarnych przez ok 5 miesięcy opiekują się swoimi nowonarodzonymi niedźwiadkami nie jedząc ani nie pijąc. - Prawda
(Samice to prawdziwie super mamy! Przez niespełna pół roku kryją się w śniegowych norach ze swoimi młodymi, karmią je swym tłustym mlekiem, podczas gdy same nie mają dostępu do wody ani pożywienia. Kiedy przychodzi wiosna i w końcu wychodzą na zewnątrz są skrajnie wyczerpane.)
8. Niedźwiadki rodzą się duże i silne. - Fałsz (Młode niedźwiadki są wielkości świnki morskiej, są ślepe i całkowicie zależne od matki. To dlatego samice poświęcają im tyle czasu i energii. Na szczęście maluchy szybko przybierają na wadze i stają się coraz silniejsze.)
9. Globalne ocieplenie polega na tym, że do atmosfery dostaje się za dużo CO₂ - Prawda

Praca plastyczna 1 (wersja trudniejsza)

Potrzebne materiały: załącznik nr 1, kolorowe kredki.

Dzieci dostają wydrukowane karty w kratkę z odpowiednio zaznaczonymi polami (rzędem liczb i liter). Ich zadaniem jest pokolorowanie kwadratów według instrukcji. Na koniec wyłania się uproszczony rysunek.

Praca plastyczna 2 (wersja łatwiejsza)

Potrzebne materiały: wydruk na kartce A3 (załącznik nr.2) i kolorowe kredki

Dzieci kolorują wielką łapę niedźwiedzia polarnego i dowolną kredką (w wyrazistym kolorze) rysują na niej kształt swojej dłoni. Na górze rysunku hasło: Wielki niedźwiedź polarny i jego mały obrońca. Taki plakat można zawiesić w swoim pokoju.